Prima instanță: Judecătoria Drochia sediul central (judecător R.Chistruga)
Dosarul nr.2a-1609/2024 (nr. 2-23055803-03-2a12122024)

CURTEA DE APEL NORD
Colegiul Civil și de contencios administrativ
D E C I Z I E

14 octombrie 2025 **mun. Bălți**

Completul de judecată în componența:
Preşedintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**
Judecătorii **Natalia Costaș, Ivan Parii,**
Grefier **Cristina Țurcanu**

examinând în ședință judiciară publică apelul declarat de Codrean Marcel,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova către Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire,

împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 și a încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 22 februarie 2024,

a constatat:

Pretențiile reclamantului:

La data de 18.04.2023 Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Codrean Marcel cu privire la restituirea cheltuielilor suportate pentru instruire.

În motivarea acțiunii a invocat că, în anul 2013, Codrean Marcel a fost înmatriculat la Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne, secția zi, cu decontarea cheltuielilor necesare pentru studii din contul bugetului de stat.

În acest sens, la 06 august 2013, pârâtul a semnat un angajament în conformitate cu prevederile art. 17 alin.(6) din Legea nr. 320/2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, prin care și-a asumat obligația de a activa 5 ani, iar în cazul încetării raporturilor de muncă înainte de termenul indicat, s-a angajat în restituirea cheltuielilor suportate pentru studii proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de ministrul afacerilor interne.

A informat că, în baza procesului-verbal din 09 iunie 2017 al ședinței Comisiei de stat de repartizare a absolvenților Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, promoția 2017, prin ordinul MAI nr.293 ef din 10 iulie 2017 pârâtul a fost numit în funcția de *****

Inspectoratului de poliție Rîșcani al Direcției de poliție a mun. Chișinău al IGP, cu acordarea gradului special *****.

În baza Ordinului șefului IGP nr.77 ef. din 26 februarie 2019 și în temeiul art. 38 alin.(1) lit.a) din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, pârâtul Codrean Marcel a încetat raportul de serviciu (prin demisie), deși urma să activeze 60 de luni în cadrul subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne.

A indicat că, perioada nelucrată constituie 40 luni și 5 zile, iar în coraport cu perioada de activitate desfășurată de facto, cheltuielile suportate de către Ministerul Afacerilor Interne constituie 81081,05 lei, conform calculului anexat.

În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la 10 ianuarie 2023, Ministerul Afacerilor Interne a înaintat pârâtului o somație prin care a solicitat achitarea benevolă a sumei ce constituie cheltuielile suportate pentru instruire în decurs de 30 zile din momentul recepționării respectivei somații.

În temeiul art. 354 Codul Muncii, art. 776 și 858 Cod civil, reclamantul a solicitat încasarea din contul pârâtului Codrean Marcel în beneficiul reclamantului, suma de 81 081,05 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru instruirea la Academia „Ștefan cel Mare”.

La data de 01.12.2023 pârâtul Codrean Marcel a înaintat cerere privind excepția de tardivitate a pretențiilor înaintate de reclamant.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 22.02.2024 a fost respinsă cererea privind excepția de tardivitate formulată de către pârâtul Codrean Marcel, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire.

Prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire.

- s-a încasat de la Codrean Marcel în beneficiul Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cheltuielile pentru instruire în sumă de 81 081, 05 (optzeci și unu mii optzeci și unu, 05 bani) lei.

- s-a încasat de la Codrean Marcel în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 2 982, 40 (două mii nouă sute optzeci și doi, 40 bani) lei.

Solicitarea apelantului:

Exprimându-și dezacordul cu soluția instanței de fond, la data de 08 august 2024, Codrean Marcel a contestat hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 cu apel, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 22.02.2024 privind respingerea cererii de ridicare a excepției de tardivitate și a hotărârii din 25 iulie 2024 și respingerea acțiunii ca tardivă.

Argumentele părților:

În motivarea cererii de apel, Codrean Marcel a invocat că, a fost student în anii de învățământ 2013-2017 şi absolvent al Academiei „Ştefan cel Mare".

Prin ordinul Inspectoratului General al Poliţiei al MAI RM nr.293 ef. din 10.07.2017 a fost numit în funcţie de ***** al Inspectoratului de poliţie Rîşcani, iar la 26 februarie 2019 raportul de serviciu a fost încetat în baza cererii de demisie, fapt confirmat prin ordinul şefului IGP al MAI nr.77ef.

Astfel, consideră că, termenul general de prescripție în interiorul căruia reclamantul Ministerul Afacerilor Interne, era în drept să depună o acțiune în justiție pentru apărarea drepturilor privind restituirea cheltuielilor de instruire a apărut la data demisiei lui Codrean Marcel din sistemul poliţiei şi anume la 26 februarie 2019, fapt despre care cunoștea reclamantul Ministerul Afacerilor Interne, or demisia a fost acceptată prin Ordinul Inspectoratului General al Poliţiei. Prin urmare, consideră apelantul că dreptul procesual la acțiune, putea fi exercitat de reclamant/intimat până la 26 februarie 2022.

Indică faptul că, Inspectoratul General al Poliţiei este autoritate administrativă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, în care Direcţia resurselor umane stochează toate datele referitor la angajarea şi eliberarea colaboratorilor de poliţie din toate subdiviziunile/entităţile organelor de poliţie de pe teritoriul Republicii Moldova şi, prin urmare, Ministerul Afacerilor Interne deţinea informaţia despre demisia pârâtului/apelant Codrean Marcel încă din luna februarie 2019, dar a depus acțiunea în justiţie la data de 18.04.2023, cu depășirea cu mai mult de un an a termenului general de 3 ani de prescripție, prevăzut la art.391 Cod civil.

Cu referire la fondul cauzei, apelantul susține că, la examinarea cauzei au fost încălcate regulile de competenţă jurisdicţională. În acest sens, atrage atenția că, din copia buletinului de identitate al pârâtului Codrean Marcel se confirmă că, acesta are viza de domiciliu în *****, data înregistrării 16.10.2020. Prin urmare, consideră că, prezenta cauză urma a fi judecată de instanţa de la domiciliul pârâtului şi anume Judecătoria Chişinău, având în vedere că, din 2020 pârâtul nu locuieşte în*****, acolo fiind domiciliul părinţilor.

Totodată, în raport cu susținerea reclamantului că, la 06.08.2013 pârâtul Codrean Marcel s-a obligat să suporte cheltuielile de instruire, deoarece a semnat Angajamentul absolventului, prin care şi-a asumat responsabilitatea să respecte să activeze 5 ani în

sistemul poliţiei. Bazându-se pe acest înscris la adoptarea hotărârii, instanţa de judecată nu a ținut cont de faptul că la 06.08.2023, pârâtul Codrean Marcel nu avea statutul de absolvent, el abia a fost înmatriculat în instituția de învățământ. În mod prioritar, la data semnării Angajamentului din 06.08.2013 pârâtul Codrean Marcel era minor în vârstă de 17 ani, fiind născut la *****, iar careva semnături ale reprezentantului legal pe acest înscris nu figurează. Deci, constată apelantul că, angajamentul semnat de un minor, în lipsa reprezentantului legal, este lovit de nulitate şi nu are putere juridică, persoana care l-a semnat nu avea capacitate de exercițiu deplină de a conștientiza obligațiunile asumate prin acest înscris.

Cu privire la taxa de stat, apelantul consideră că, aceasta nu a fost calculată corect de către instanța de fond, deoarece acțiunea, fiind depusă în aprilie 2023, taxa de stat urma a fi calculată potrivit Legii taxei de stat nr.1216 din 03.12.1992.

În referința depusă la cererea privind excepția de tardivitate, reprezentanta Ministerului Afacerilor Interne Tatiana Ianciu a menționat că, funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne va restitui în bugetul de stat cheltuielile suportate pentru dezvoltarea sa profesională prin intermediul Ministerului Afacerilor Interne, calculate proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani în cazul încetării raportului în primii 5 ani de activitate din motivul demisiei.

În circumstanțele menționate, consideră intimatul că, dreptul de intentare a unei acțiuni în instanța de judecată, începe să curgă de la data încetării raportului de serviciu a funcționarului public cu statut special, în speţă fiind data de 26 februarie 2019.

Or, potrivit art. 395 alin.(2) din Codul civil, în cazul în care dreptul subiectiv este afectat de un termen suspensiv sau de o condiție suspensivă, termenul de prescripție extinctivă începe să curgă de la data împlinirii termenului ori a realizării condiției.

În altă ordine de idei, indică faptul că, ordinul autorității prin care se încetează raportul de serviciu reprezintă un act administrativ cu caracter individual prin prisma art. 10 din Codul administrativ, art. 2 din Legea nr. 288/2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne şi art. 68 din Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică şi statutul funcționarului public.

Astfel, prin prisma prevederilor legale, ordinul de încetare a raportului de serviciu obține puterea lucrului decis doar după expirarea termenului de contestare (30 zile de la notificarea actului).

Prin urmare, susține că, ipotetic termenul de realizare a dreptului de intentare a unei acțiuni în instanță de judecată a început să curgă din data de 26.02.2019.

Relevă că, responsabilitatea pentru restituirea cheltuielilor suportate pentru instruire îi revine Ministerul Afacerilor Interne, iar Inspectoratul General al Poliţiei este responsabil pentru comunicarea faptului încetării raportului de serviciul al angajatului

său. În speţă, Inspectoratul General al Poliţiei nu şi-a onorat obligaţiunea de a informa Ministerul Afacerilor Interne despre încetarea raportului de serviciu a pârâtului.

Intimatul menționează că, potrivit Raportului auditului public asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului Afacerilor Interne aprobat prin Hotărârea Curţii de Conturi nr. 33 la 01 iulie 2022, s-a constat existenţa mai multor persoane (inclusiv şi pârâtul), în privința cărora până la dispunerea activităţii de control nu s-a iniţiat procesul de recuperare a cheltuielilor pentru instruire (perioada 2016 - 2022), fapt ce a generat înaintarea acțiunilor civile în instanţele judecătoreşti privind restituirea prejudiciului cauzat bugetului de stat.

Ca urmare, în vederea implementării recomandațiilor Curții de Conturi, la data de 18.09.2022, ministerul afacerilor interne a emis Ordinul nr. 390/2022 pentru dispunerea efectuării controlului tematic privind respectarea condițiilor şi a modalității de restituire a cheltuielilor pentru instruire de către funcționarii publici cu statut special.

În contextul celor expuse, consideră că, prezenta cerere de chemare a fost depusă în interiorul termenului general de prescripție extensivă. Or, termenul pentru reclamantul Ministerul Afacerilor Interne a început să curgă din momentul publicării Raportului auditului aprobat prin Hotărârea Curţii de Conturi nr. 33 la 01 iulie 2022.

Poziția părților în ședința instanței de judecată:

În cadrul ședinței în instanța de apel, reprezentantul intimatului Ministerul Afacerilor Interne Ianciu Tatiana a reiterat motivele de fapt și de drept ce au fost invocate în cererea de chemare în judecată și în referința depusă la cererea privind excepția de tardivitate.

A solicitat respingerea apelului cu menținerea hotărârii primei instanțe.

Apelantul Codreanu Marcel în ședința instanței de apel nu s-a prezentat, procedura citării legale fiind respectată.

Totodată, s-a constatat că, prin cerere, apelantul Codreanu Marcel a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Reieșind din prevederile art. 379 alin. (1) Codul de procedură civilă, instanța de apel a dispus examinarea cauzei în lipsa părții ce nu s-a prezentat.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind participantul prezent la proces, analizând și studiind materialele cauzei, Colegiul civil consideră necesar de a admite cererea de apel declarată de Codreanu Marcel, a casa hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 și a încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 22 februarie 2024, cu emiterea unei noi decizii din considerentele ce succed.

În conformitate cu art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu

prevede altfel.

Apelantul Codreanu Marcel, la data de 08 august 2024, a depus cerere de apel împotriva hotărârii Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 și încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 22 februarie 2024, astfel, Colegiul civil constată apelul ca fiind declarat în termen.

Potrivit art.385 lit.c) Cod de procedură civilă, instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul și să caseze integral sau parțial hotărârea primei instanțe, emițând o nouă hotărâre.

În temeiul art.386 alin.(1) Cod de procedură civilă, (1) Hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat.

În conformitate cu art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii.

În temeiul prevederilor art.118 alin. (1) Cod de procedură civilă fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.

În conformitate cu prevederile art.373 alin. (1), (2), Cod de procedură civilă, (1) Instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Astfel, instanța de apel nu este legată de motivele apelului privind legalitatea

hotărârii primei instanțe, ci este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei. Concomitent, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Prin urmare, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit recomandărilor avizului nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație şi o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.

Instanța de apel menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-şi argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor pricinii. Îndatorirea de a motiva coerent şi unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare şi dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

Conform art.5 Codul de procedură civilă, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanță judecătorească, în modul stabilit de lege, pentru a-și apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile și interesele legitime.

Din materialul probator, anexat la dosar, instanța de apel constată că, la data de 06.08.2013 Codrean Marcel a semnat un angajament, prin care a confirmat că, a fost informat despre prevederile art. 17 al.(6) al Legii nr.320 din 27.12.2012, potrivit cărora polițistul care a absolvit Academia „Ștefan cel Mare" a Ministerului Afacerilor Interne din contul bugetului de stat și a încetat raporturile de serviciu în primii cinci ani de activitate din motive specificate în art. 47 al.(1) lit.a), h), k) –m) restituie cheltuielile pentru studii proporțional cu perioada rămasă până la 5 ani, în modul stabilit de ministerul afacerilor interne (f.d.8).

Prin Ordinul nr. 293ef. din 10.07.2017, Codreanu Marcel a fost numit, începând cu 08.07.2017, în funcție de ***** al Secției urmărire penală a IP Rîșcani al Direcției de poliție a mun. Chișinău a IGP, cu acordarea gradului special primar corpului de ofițeri ***** (f.d.13).

Ulterior, la data de 26.02.2019 a fost emis ordinul nr. 77ef, prin care s-a ordonat încetarea raportului de serviciu al funcționarului public cu statut special, în corespundere Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16.12.2016, în temeiul art. 38 al. (1) lit. a) Codul muncii, al inspectorului Codrean Marcel (...) în baza cererii inspectorului Codrean Marcel din 25.02.2019 (f.d.14).

Ca urmare a demisionării funcționarului public ținut de angajamentul semnat personal, Academia „Ștefan cel Mare" prin scrisoarea nr.A/22-82din 13 ianuarie 2023 a informat absolventul Codrean Marcel despre cheltuielile suportate de instituția de învățământ pentru toată perioada anilor de studii. Academia a efectuat calculul corespunzător, după cum urmează: pentru perioada 06.08.2013-31.12.2013 suma de 12507,28 lei; 01.01.2014 - 31.12.2014 suma de 26488,54 lei; 01.01.2015 - 31.12.2015 suma de 32.003,90 lei; 01.01.2016 -31.12.2016 suma de 32003,90 lei; 01.01.2017 – 06.07.2017 suma de 18113,27 lei. Perioada de activitate constituie 19 luni 25 zile 08.07.2017-01.03.2019. perioada nelucrată constituie 40 luni 5 zile. În raport cu perioada de activitate cheltuielile de restituire constituie 81081,05 lei (121116,89 lei : 60 luni = 2018,61 lei/lună x 40 luni = 80744,60) lei; 2018,61 lei : 30 zile = 67,29 lei/zi x 5 zile = 336,45 lei + 80744,60 lei = 81081,05 lei) (f.d.9).

La data de 18.01.2023 reclamantul Ministerul Afacerilor Interne al RM a expediat în adresa lui Codrean Marcel o somație prin care a propus ultimului achitarea benevolă a sumei de 81 081,05 lei ce constituie cheltuieli suportate pentru instruire în cadrul Academiei „Ștefan cel Mare", acordându-i pentru aceasta un termen de 30 de zile (f.d.10-11). Somația a fost recepționată de către Codrean Marcel la data de 25.01.2023, însă ultimul nu a achitat suma invocată de reclamant (f.d.12).

Astfel, la data de 18.04.2023 Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire (f.d.4-6).

La data de 05 decembrie 2023, Codrean Marcel a depus cerere privind excepția de tardivitate a pretențiilor (f.d.39-40).

Prin încheierea Judecătoriei Drochia, sediul central din 22.02.2024 a fost respinsă cererea privind excepția de tardivitate formulată de către pârâtul Codrean Marcel, în pricina civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova împotriva lui Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire (f.d.106-108).

În acest sens, instanța de fond a conchis că, *„analizând obiecțiile la excepția de tardivitate, poziția reprezentanților și explicațiile vociferate în ședință, raportate la principiile procesului civil de nemijlocire și oralitate, precum și referirile din acțiune la*

clauze exacte din contract, instanța a apreciat la acea etapă că excepția de tardivitate nu și-a găsit justificare”.

Fiind investită cu judecarea cauzei în fond, prin hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 s-a încasat de la Codrean Marcel în beneficiul Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, cheltuielile pentru instruire în sumă de 81 081, 05 (optzeci și unu mii optzeci și unu, 05 bani) lei și taxa de stat în mărime de 2 982, 40 (două mii nouă sute optzeci și doi, 40 bani) lei (f.d.125-127).

Instanța și-a întemeiat soluția pe faptul că, Ministerul Afacerilor Interne, în virtutea raportului juridic obligațional, în calitate de creditor, este îndreptățit să solicite de la Codrean Marcel restituirea sumei de 81081,05 lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru instruirea ultimului, în condițiile în care acesta nu a respectat obligația sa de a activa în cadrul Ministerului Afacerilor Interne întreaga perioadă pentru care s-a obligat - de 5 ani, activând doar 19 luni și 25 zile și astfel.

Potrivit art.391 alin.(1) Cod civil, (1) Termenul general în interiorul căruia persoana poate să-şi apere, pe calea intentării unei acţiuni în instanţă de judecată, dreptul încălcat este de 3 ani.

În temeiul art.394 Cod civil, acțiunea privind apărarea dreptului încălcat se respinge în temeiul expirării termenului de prescripție extinctivă numai dacă persoana în a cărei favoare a curs prescripția, creditorii persoanei sau oricare altă persoană care are un interes legitim a ridicat excepția de tardivitate conform Codului de procedură civilă.

Alin.(1) art.395 Cod civil declară că, (1) Termenul de prescripţie extinctivă începe să curgă de la data naşterii dreptului la acţiune. Dreptul la acţiune se naşte la data cînd persoana a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului.

Subsecvent normelor citate supra, Colegiul civil reține că, în speță, dreptul Ministerului Afacerilor Interne (MAI) de a solicita restituirea cheltuielilor de instruire s-a născut la data încetării raportului de serviciu al pârâtului, respectiv la 26 februarie 2019, atunci când, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției (IGP), demisia acestuia a fost acceptată, iar raporturile de serviciu au încetat.

Instanța subliniază că, de la acest moment, MAI a cunoscut ori trebuia să cunoască faptul că, pârâtul nu a executat obligația de a activa timp de 5 ani și, prin urmare, a devenit exigibilă obligația de restituire a cheltuielilor suportate pentru instruire. Or, termenul general de prescripție de 3 ani a început să curgă la 26.02.2019 și s-a încheiat la 26.02.2022.

Pe când acțiunea a fost depusă de MAI abia la 18.04.2023, deci peste mai bine de un an după expirarea termenului de prescripție, acțiunea fiind vădit tardivă.

Cu referire la invocarea Ministerului Afacerilor Interne că, ar fi luat cunoștință despre încetarea raportului de serviciu a pârâtului Codrean Marcel ca urmare a unui audit

public asupra rapoartelor financiare consolidate ale Ministerului în cauză, Colegiul civil le apreciază ca fiind nefondate, întrucât IGP este autoritate subordonată Ministerului Afacerilor Interne, iar conform actelor normative și fișei postului autorităților, IGP este subdiviziune a Ministerului Afacerilor Interne, activând în baza regulamentelor aprobate de Guvern. Astfel, informațiile despre încetarea raporturilor de serviciu ale angajaților săi sunt deținute la nivelul sistemului MAI, iar nu la nivelul unei entități independente.

Or, faptul că IGP nu ar fi transmis la timp informația nu constituie o situație de forță majoră sau o circumstanță care să suspende curgerea prescripției.

În acest sens, instanța menționează că, numai un termen suspensiv prevăzut de lege poate amâna curgerea prescripției, de altfel acest lucru fiind stipulat de art. 395 alin.(2) Cod civil. Așadar, în acest caz, nu există nicio dispoziție legală care să suspende prescripția până la efectuarea unui audit sau până la verificările interne, acestea având doar un caracter administrativ, fără efect asupra termenelor materiale de drept civil.

Mai mult, Colegiul reține că, o deficiență administrativă internă nu poate pune în sarcina funcționarului consecințele neexercitării dreptului la acțiune în termen.

În același timp, instanța de apel constată lipsa la dosar a oricăror probe că, prescripția s-ar fi suspendat sau întrerupt astfel cum prevede art. 398 Cod civil, singurele argumente invocate și anume auditul, controlul intern, remiterea unei somații în 2023 nu reprezintă cauze legale de suspendare/întrerupere a prescripției, pentru ca ulterior a fi în drept a depune a acțiune în instanța de judecată.

Instanța de apel ține să menționeze că, instituția prescripției extinctive reprezintă un mecanism juridic legitim și necesar pentru asigurarea stabilității raporturilor juridice și a securității juridice, principii consacrate atât de dreptul intern, cât și de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

CEDO a statuat în mod constant că, Statele au o marjă largă de apreciere în stabilirea termenelor de prescripție, atât timp cât acestea sunt previzibile, accesibile și urmăresc un scop legitim – acela de a preveni incertitudinea juridică și de a proteja ordinea publică (Stubbings și alții c. Regatului Unit; Howald Moor și alții c. Elveției).

În acest sens, Curtea Europeană a subliniat că, termenele procedurale și prescripționale sunt compatibile cu art. 6 CEDO, în măsura în care părțile beneficiază de posibilitatea efectivă de a-și valorifica drepturile în intervalul acordat de legiuitor, iar neglijența sau inacțiunea lor nu poate fi imputată autorităților.

În prezenta cauză, acțiunea reclamantului a fost introdusă după expirarea termenului legal de prescripție. Nefiind identificate circumstanțe care să justifice imposibilitatea obiectivă a reclamantului de a acționa în termen și nefiind incidente motive de suspendare sau întrerupere prevăzute de lege, Colegiul constată că, tardivitatea acțiunii este imputabilă părții.

În aceste condiții, respingerea acțiunii ca prescrisă nu aduce atingere accesului la justiție, întrucât restricția se întemeiază pe un scop legitim și este proporțională, potrivit standardelor stabilite de Curtea Europeană.

Colegiul civil, rezumând circumstanțele cauzei în coroborare cu normele de drept ce guvernează instituția prescripției extinctive, conchide că, instanța de fond a respins eronat aplicarea excepției de tardivitate și a intrat în examinarea fondului în lipsa unui drept la acțiune valabil al reclamantului.

Astfel, întrucât acțiunea a fost introdusă după expirarea termenului de prescripție, pârâtul a ridicat în mod întemeiat excepția tardivității și în consecință instanța nu are o altă soluție decât să admită apelul, să admită excepția tardivității și prin urmare să caseze hotărârea primei instanțe și să respingă acțiunea ca tardivă, fără examinarea fondului.

Urmare a constatărilor reliefate, Colegiul civil concluzionează că, argumentele expuse de către apelant în cererea de apel sunt întemeiate, Colegiul civil constatând cert că, instanța de fond a soluționat eronat cauza în raport cu aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind neîntemeiată.

Examinând materialele prezentate, statuând faptul că, instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele speței deduse judecății, Colegiul civil notează că, dosarul nu conține nici un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză decât să admită apelului declarat de Codrean Marcel, să caseze integral hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 și încheierea Judecătoriei Drochia sediul central din 22 februarie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea civilă înaintată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova către Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire să fie respinsă ca tardivă.

Conducându-se de prevederile art.385 lit.c) Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții de Apel Nord, -

decide:

Admite apelul declarat de Codrean Marcel.

Casează integral hotărârea Judecătoriei Drochia sediul central din 25 iulie 2024 și a încheierii Judecătoriei Drochia sediul central din 22 februarie 2024, pronunțată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova către Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire, cu pronunțarea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Respinge ca tardivă acțiunea civilă depusă de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova către Codrean Marcel privind încasarea cheltuielilor suportate pentru instruire.

Decizia este definitivă, fiind cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la comunicare, prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Președintele ședinței, judecător **Elena Grumeza**

Judecătorii **Natalia Costaș** **Ivan Parii**